

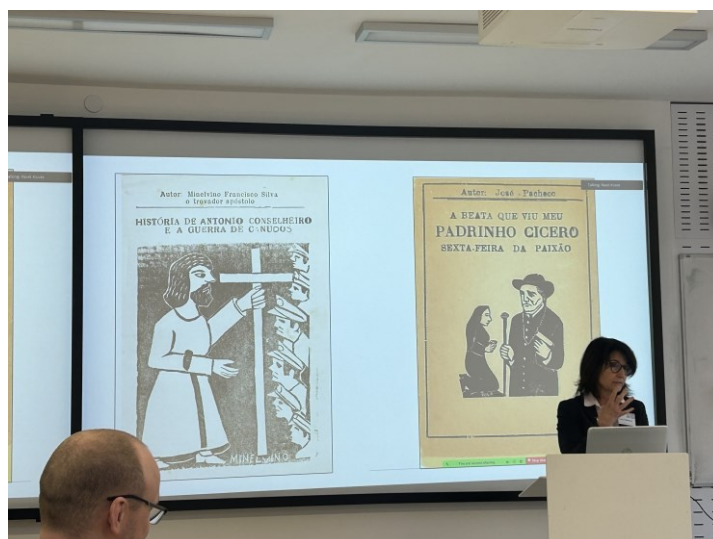
Christological Motifs in Song Culture in Brno

Beszámoló – Volter Domonkos

2025. november 19–21. között Brnóban vettem részt a Masaryk Egyetemen megrendezett, *Krisztológiai motívumok az énekes kultúrában* című nemzetközi konferencián, amelyet a Cseh Tudományos Akadémia Néprajzi Intézete és a Masaryk Egyetem Bölcsészettudományi Karának Cseh Nyelv és Irodalom Tanszéke közösen szervezett. Az esemény egy nagyobb cseh kutatási projekthez kapcsolódott: *Krisztológiai ponyvanyomtatványi énekek a színhagyományban*.

Az útra vonattal indultam, ami a felkészülés szempontjából is ideális megoldásnak bizonyult. Brnóban egy a helyszínhez közeli apartmanban szálltam meg. **A pályázati támogatás keretében felhasznált összeget a vonatjegyek, az apartmanszállás, illetve a konferenciadíj kifizetésére fordítottam.**

A konferencia légköre végig kifejezetten támogató volt: a meleg fogadtatás, az együttgondolkodás és az élénk szakmai érdeklődés határozta meg a három napot. A résztvevők különböző tudományterületekről érkeztek (néprajz, irodalomtudomány, nyelvészet, történettudomány, zenetudomány, múzeumi szakma), de sokszor ugyanazok a források és módszertani dilemmák kötik össze a kutatásokat. A plenáris előadások és a tematikus blokkok jól érzékeltették, hogy a műfaj időbeli íve a kora újkortól a 20. századig, sőt egyes esetekben napjainkig terjed, a nyomtatott, kéziratos és szóbeli hagyomány egymásba fonódása mindenütt gyakori jelenség.

Saját előadásomban egy magyar falu, Galgamácsa krisztológiai tárgyú, Jézus életét elbeszélő balladáinak anyagát mutattam be. Tíz szöveg példáján keresztül arra fókuszáltam, miként kapcsolódnak össze a bibliai motívumok a bibliai szövegen kívüli, apokrif elemekkel, és hogyan rajzolódik ki egy olyan elbeszélő hagyomány, amely ponyvanyomtatványokon, kéziratokon és a szóbeliségben is jelen van. Az előadás különösen nagy érdeklődést váltott ki amiatt, hogy a repertoár nem is olyan régen még gyűjthető volt, és a résztvevők számára izgalmas kérdéseket vetett fel a hagyomány fennmaradása, illetve visszaszorulása. Több kérdést kaptam azzal kapcsolatban, hogy miként lehetséges: archaikus motívumok még a 21. században is kimutathatók voltak Magyarországon, a magyar szóshagyományban, és milyen tényezők segítik vagy éppen akadályozzák egy ilyen repertoár továbbélését.

A konferencia egyik különleges szakmai élménye volt, hogy betekintést nyerhettünk a brnói Morva Könyvtár gyűjteményébe. A bemutatott nyomtatványok, kéziratok és kapcsolódó anyagok rendkívül gazdag forrásbázist jelentenek, nagy öröm volt számomra ezekbe belelapozni.

A második napon, az egyetemen rendezett kisebb fogadás szintén emlékezetes része volt a programnak. A kötetlen beszélgetések mellett zenei megszólalások is színesítették az estét (morva, lengyel és skandináv dallamok különböző hangszerkíséretekkel), amik illeszkedtek a konferencia témájához is.

A konferencia nemcsak új szakmai szempontokat adott, hanem a doktori kutatásomhoz közvetlenül kapcsolódó kapcsolatépítésre is lehetőséget teremtett. Doktori disszertációmban szlovák vonatkozásban vizsgálom a vallásos énekeket. A brnói történeti gyűjteményekben olyan nyomtatványok is találhatóak, amelyek szorosan kapcsolódnak az általam kutatott

kézírtos és szóbeli hagyományhoz. Ennek megfelelően a most kialakított szakmai kapcsolatokra építve a jövőben vissza kívánok térni Brnóba kutatni.

Össességében a konferencia szakmailag és emberileg is meghatározó élmény volt: megerősítette kutatási irányomat, új összehasonlítási lehetőségeket nyitott, és bízom benne, hogy jövőbeli együttműködések alapjait teremtette meg.